

Anarkisten

Utkommer vær 14. dag

Abonnement mottas paa postkontorer
i in- og utlan. I Kr.a: Vibes g. 8, 4. et.
og Storgaten 20, 4. etg.

Koster 40øre kvartalet

Redaktør: KRISTOFER HANSTEEN, Vibes gate 8, 4. etg.

Torsdag 15. december.

Kontrol med prostituerte.

Spørsmålet om paany at indføre kontrol overfor kvinder, der søger sit levebrød paa gaden, er dukket op i den senere tid her i byen.

At der er delte meninger om, hvorvidt det vil være heldigt eller retfærdigt at indføre kontrollen, finder jeg ganske naturligt, — det er simpelthen en følge af det klassesystem, der hersker i vort samfund.

En følge af klassesystemet ja. Jeg vover at paastaa dette, endskjønt jeg selvsagt meget godt ved, at der fra saakaldt overklassehold kun angives som grund hygieniske krav.

Og ud fra denne min opfatning er det jeg-vil udtale mig om dette emne. Og kanske kunde jeg faa lov til det i deres berede blad, herr redaktør; noget andet blad aabner neppe sine spalter for en opfatning som den jeg har at nævnte spørsmål.

Som det vil være Dem bekendt har nogle medicinere optraadt som ivrige talsmænd for igjen at faa en saakaldt lovbealet undersøgelse af kvinder, der paatreffes som „gadekaprersker“. Denne undersøgelse og kontrol er vel toppunktet af væmmeligt hykleri i vort herlige samfund, idet dette derved sætter sit saakaldte „lovlighedens“ stempel paa den vistnok mest nedværdigende og unaturlige „haandtering“, som overhodet eksisterer.

Jeg skal forsøge at gaa lidt nærmere ind paa tingen. Prostitutionens evangelium falder i flere afsnit. Det første af disse er som regel: en smuk og sulten ung kvinde, der ingen slægtninge eller venner har at ty hen til for at stille sin sult.

I andet afsnit har den unge kvinde halvt om halvt opgit sig selv; hun tænker ikke længere paa at forskaffe sig livsophold paa nogen anden maade end gennem sin kaping af mænd paa gaden om kvælden. Under dette afsnit henhører ogsaa senere drik og udskielser af enhver slags, — kanske ogsaa et lidet tyveri, hvorved vedkommende falder i justitsens klør.

Det tredje og sidste afsnit indeholder som regel den højeste fysiske og intellektuelle fornedrelse; man har for sig et væsen, der, foragtet af alle, lever i det største sociale dynd og tilsidst som navn- og venne-

løst vrug kastes i en grav henne paa kirkegaarden.

Slig er for det meste disse kvinders lod, — slig lever de og slig dør de.

Det kan synes unyttigt her at opkaste det spørsmål: Hvorfra rekrutteres disse kvinders rækker? Men dette spørsmål er alligevel nødvendigt at opstille, fordi jeg ønsker at slaa fast, fra hvilken samfundsklasse det sker. Og jeg kan svare kort og godt: alle disse kvinder er uden undtagelse fattige arbejderes døtre.

Man kan skildre en saadan kvindes livshistorie i omtrent følgende ord, — det er hendes „roman“, som man kalder det.

Hendes far var en fattig husmand oppe paa bygden eller ogsaa en fattig dagarbejder borte i en af smaabyerne. Fattig men frisk og sund paa krop og sjæl kom hun hid; derhjemme var det for trangt og smaat, hun maatte derfor ud at for tjene sit brød. Og var det da ikke ganske naturligt, at hun rejste ind til hovedstaden, hvor forholdene var større og hun derfor mente at ha beste udsigt til at slaa sig igjennem og „komme frem i verden“.

Her fik hun enten en tjeneste, eller ogsaa erholdt hun arbejde i en fabrik eller lignende.

Tjenestepigens lod er som man ved ikke misundelsesværdig: lang dag og haardt slit for liten betaling og kanske daarlig kost med. Men den lille kvikke bondejente er ikke saa rart vant, — hun finder sig derfor i skjæbnen, tror maaske ogsaa, at det skal saa være. Hun, som nylig er kommet hid, er ukjendt med forholdene; hun er ung og rød og hvid endnu, og med kjendermine betragtes hun af de flotte levemænd, som af og til kommer der i huset. Rigtig en lækkerbissen er hun!

Der er slet ingen garanti for, at ikke husets voksne søn eller endog husherren om natten sniger sig ind paa hendes lille soveværelse og forsøger at komme det lille uerfarne menneskebarn ind paa livet.

Og saa en vakker dag er det gjort; da maa hun forlade sin tjeneste og lægge sig ind paa fødselsstiftelsen, hvor hun faar rigelig anledning til at overveje det skete.

Barnets far er det ikke tale om at faa til mand, — han har for sit vedkommende aldrig tænkt paa sligt, er maaske ogsaa knyttet ved andre baand, saaledes at der aldrig kunde være tale herom.

Fabrikpigens lod er nogenlunde den samme. Hendes fortjeneste er saa liden, at hun ikke kan leve af den; sult er i mange tilfælde den uhyggelige følgesvend, som hun for det første ikke kan bli kvit. Kanske den gnagende sult ogsaa drev hende ud første gang. Hun gik omkring paa gaden og kastet længselsfulde blikke til de gjilde butikker, hvor madvarerne laa opstablet; hun havde intet at kjøbe for, og tarmene skreg og det sved i de fugtige øjne.

Koldt var det hjemme paa hendes hybel, og koldt var det ude; da var det hun fik det første maal varm mad og saa kom der ogsaa vin af en fremmed mand fra gaden — en mand, der aldrig havde prøvet, hvad det var at sulte og fryse og være fattig, og som derfor uden samvittighedsskrupler kjøbte for mad og nogle usle kroner det, som skulde være helliget kjærligheden.

Skridt for skridt gled hun nu ned fra sin menneskelige værdighed, og hendes roman kan du hver dag læse i bladene, den udspilles paa „Mangelsgaarden“, i tugthuset eller — sandsynligvis i heldigste fald — ude i en af Kristianfjordens mange indskjæringer og bugter.

For endel aar siden blev alle de usle buler nede i Piperviken, i Vaterland og Fjordingen stængt og den offentlige prostitution ophævet. Nu vil man ha den igjen. Og hvorfor? Jeg betænker mig ikke paa at svare: For at bourgeoisie's yngel desto tryggere kan ha sin fri spas, uden — som man tror — at være saa let udsat for smitte.

Er det ikke skammeligt? For at denne elendige yngel, der lever højt paa papas penge og aldrig gjør en haard eller kanske endog en nyttig arbejdsdag, desto lettere skal kunne tilfredsstille sine lyster, skal de stakkars piger, som fattigdommen har bragt til elendighedens tærskel, ogsaa være nødt til at overskride denne og saaledes gaa glip af den sidste lille mulighed for igjen at kunne bli mennesker.

*) Den underkneble synger gjerne en
fribedsang
Om aftenen i vinstuuet.
Det beforder fordielsen
Og sætter krydder til drikkevarerne.

Den ulykkelige Luccheni, som
et helt livs pinsel til slut
forbitteret over blodudet i Mi-

Snobben og den lumpe karak-
i den samme person. —
Selv det, at Ljungdahl tar 25
i entrepenge ved sine foredrag

Er det det, socialdemokraterne

at høre „agnus evangelium“, den ældste legn, fordi der som nævnt, har været mange, som har vist sig ud for at knække præstevor forakt, protesterer vi i eftertrykkeligt mod enhver forsø-

10

Alle forholdsregler til trods roper vi

Hoit leve anarkiet!

„Der Socialist“ sier: Det er nu sikkert, at ministeren for den offentlige ros og ordens skyl ikke mere vil taale noet anarkistisk møte i Preussen.

Derefter fortæller bladet følgende:

En man, der tilhørte det tyske rike, ved navn Opitz, opholdt sei efter at være utvist fra Budapest i flere uker i sin fædreneby. Gjennem et arbeidsanvisningskontor fik han arbejde i Stockholm. For noen dage siden blev han utvist av Sverje efter den tyske regjerings ønske, som det uttrykkelig blev sagt ham, og tvungen til at reise tilbake til Tyskland. Den svenske rejering, hos vilken Opitz's chef hadde jort forestillinger for ham, hadde uttalt sin forundring over denne rikstrejeringens optræden, men erklærte, at den lille stat Sverje ikke kunne stille sei imot det tyske rike.

„Det staar altsaa nu fast,“ fortsetter „Der Socialist“, „at man principmæssig behandler os tyske anarkister anderledes en andre statsborgere.

Aabenbart trækker man den konsekvens av vore anskuelser (men det er en meget mærkelig konsekvens): vi vil ikke vite noet av staten, fordi den er os til hinder og trykker os. Dertil synes staten at erklære: got, det som har saadanne anskuelser og forsvarer dem, har heller ikke de „rettigheter“, som følger av statens overhøieth.

I statens ro og sikkerhets interesse skal anarkisterne staa utenfor den almindelige ret.“

Vi vil spørre: Naar den tyske rejering anser anarkisterne for ikke at være statsborgere, og anarkisterne ikke vil vite noet av staten, vorpaa grunner da den tyske rejering sin ret til at foreta noet mot anarkistene?

Engelske fængsler.

Av

Oscar Wilde.

(Oversat af E. C.)

—o—

(Oscar Wilde, en højt begavet engelsk forfatter, blev dømt til to aars fængsel paa grund af hans kjærlighedsforholds ejendommelige art, men fremfor alt paa grund af det dødelige had, hvormed en del af den engelske adel forfulgte ham. Der var udbredt betænkelige efterretninger om den grusomme maade, han blev behandlet paa og om hans sundhedstilstand. Følgende artikel er et brev skrevet kort efter løsladelsen af fængslet til udgiveren af „The daily chronicle“. Dette brev viser, at hans aand endnu er frisk og usvækket, og at han har bevaret sin elskverdige menneskevenlige fri-

sindede karakter. — „The daily Chronicle“ havde bragt den meddelelse, at en fangevogter ved navn Martin havde faaet sin afsked, fordi han havde givet et sultent barn, som var indespærret i fængslet, en smule mad at spise. Oscar Wilde, som kender forholdene af personlig erfaring, blev herved foranlediget til at skrive brevet.

(Oversætteren.)

Med stor beklagelse læser jeg i Deres blad, at fangevogteren Martin i Readingfængslet er bleven afskediget af fængselsinspektionen, fordi han havde givet et stakkels sultent barn et par biscuits.

Jeg har selv set de tre børn den mandag, jeg blev løsladt. De vare bleve dømt og stod i række i centralhallen; de havde fangedragten paa, bar deres sengetøj under armen og ventede paa, at man skulde føre dem til de celler, der var bestemte for dem. Jeg kom netop forbi paa vejen til besøgsværelset, hvor jeg skulde tale med en ven. Det var ganske smaa børn — det yngste — netop det, som fangevogteren gav biscuits — en lille spinkel fyr, til hvem man aabenbart ikke kunde finde noet tøj, der kunde passe; det, man havde, var altfor stort. Jeg har naturligvis i de to aar, jeg var indespærret i fængslet, set mange børn der. Særlig Wandworth-fængslet husede stadig et antal børn. Men det lille barn, jeg saa mandag aften i Reading, var det usleste jeg nogensinde har set. Jeg kan neppe beskrive, hvor pinlig berørt jeg blev ved at se disse børn i Reading, ti jeg kendte den behandling, som ventede dem. Den grusomhed, som man viser ved dag og ved nat mod disse børn i de engelske fængsler, er utrolig for alle, som ikke selv har set det og ikke kender systemets brutalitet.

Vor tids mennesker ved ikke, hvad grusomhed er. De anse den for en art skrækkelig middelalderlig lidenskab og sætte den i forbindelse med mænd som Ezzelin's da Romano og andre, hvem det i virkeligheden beredte en vanvittig nydelse: med hensigt at tilføje smærte. Men mænd som Ezzelin's er kun usædvanlige typer paa en persons individualisme. Den dagligdags grusomhed er ikke andet end dumhed. Den er den fuldstændige mangel paa evne til at danne sig et billede af tingene — mangel paa forstand. Den er i vore dage følgen af det stereotyperede system, af den haarde og faste lov, af dumheden. Hvor der hersker centralisation, der hersker dumhed. Hvor i det moderne liv embedsmanden begynder, der hører mennesket op. Autoriteten er ligesaa farlig for dem, som udover den, som før dem, mod hvem den udøves. Fængselsbestyrelsen og systemet, som den gennemfører, er den oprindelige kilde til den grusomhed, som øves mod et barn i fængslet. De folk, som opretholde systemet, har maaske fortræffelige

hensigter. De, der udføre dem, er ligeledes humane i deres hensigter. Ansvarligheden hviler paa disciplinens forskrifter. Man antager en ting er rigtig, fordi den er lov.

Den nuværende behandling af børnene er skrækkelig, særlig hvor det drejer sig om folk, som ikke forstaa barnenaturens særlige psykologi. Et barn kan forstaa en straf, som udgaar fra et enkelt individ f. ex. fra faderen eller fra formynderen, og taale den med en vis grad af foielighed. Men hvad det ikke kan forstaa, det er en straf fra samfundets side. Det kan ikke forestille sig, hvad det er: samfundet. Med voksne personer forholder det sig naturligvis omvendt. De iblandt os, som er eller har været i fængsel, kunne og ville forstaa, hvad den kollektivkraft, som man kalder samfund, betyder, og hvad vi ogsaa af dens metode og fordringer maa holde, selv om vi skulde tvinge os selv til at føje os deri. Paa den anden side er en afstraffelse, som bliver os tilføjet af et individ, noget, som ingen voksen taaler, i det mindste venter ingen det af ham.

Barnet, som bliver revet bort fra sine forældre af folk, som det aldrig har set, og om hvem det intet ved, som befinder sig i en øde og uhyggelig celle, som bliver betragtet af fremmede skikkelser, som kommanderes og straffes af repræsentanter for et system, som det ikke kan forstaa, bliver et bytte for den første og vigtigste af de følelser, som fængselslivet frembringer: følelsen af skræk. Skrækken hos et barn i fængslet er grænseløs. Jeg mindes en gang i Reading, da jeg gik ud i fritimen, at have set en dreng i den mørke celle, der laa ligeoverfor min. To opsynsmænd — ikke uvenlige mænd — talte til ham, aabenbart noet strængt eller gav ham nyttige raad i henseende til hans forhold. Den ene var hos ham i cellen, den anden stod udenfor. Drengens ansigt var fuldt af angst og dødblegt. I hans øjne saa jeg angsten som hos et jaget vildt. Den næste morgen, ved frokosttid hørte jeg ham skrike og raabe, at man skulde slippe ham ud. Han raabte efter sine forældre. Fra tid til anden kunde jeg høre fangevogterens dybe stemme, som sagde, at han skulde forholde sig rolig. Og tilmed var han ikke engang dømt for en eller anden forbrydelse. Han var kun i undersøgelsesarrest. Det saa jeg paa, at han bar sine egne klæder, som syntes temmelig propre. Dog bar han anstaltens strømper og sko, hvilket viste, at han var en virkelig fattig dreng hvis egne sko, om han havde nogle, var i en slem forfatning. (Fortss.)

„En oprørers ord:“ av Peter Kravtchin utkommer paa „Anarkisten“'s forlag i 15 hefter a 10 øre pr. hefte. 2. hefte er utkommet. Værket bestilles hos K. Hansteen, Vibes g. 8^a.

Authen & Petlitz bogtrykkeri.